Lieta Nr.A420615811
Lietvedības Nr.A02670-12/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2012.gada 20.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *M.Š.* pieteikumu par Dagdas novada pašvaldības 2011.gada 31.augusta domes sēdes protokola pielikuma Nr.13 (31.§, 58.p.) „Par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Dagdas novada domes priekšsēdētāja 1.vietniece 2011.gada 31.augustā pieņēma lēmumu Nr.13 (31.§, 58.p.) „Par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu" (turpmāk – Lēmums), ar kuru *M.Š.* (turpmāk arī – pieteicēja) no 2011.gada 1.septembra izbeidza zemes lietošanas tiesības uz zemes vienībām ar kadastra Nr.*/kadastra numurs/* un */kadastra numurs/* 8,4 ha kopplatībā Svariņu pagastā un noteica, ka līdz 2012.gada 31.augustam bijušajiem zemes lietotājiem vai to mantiniekiem ir zemes nomas pirmtiesības. Lēmums pamatots ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas likuma 25.panta pirmo daļu.

[2] 2011.gada 3.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu, kurā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Dagdas novada pašvaldība ir nekorekti atsaukusies uz tiesību normu, tas ir, Lēmuma pamatojumā nekorekti norādīts likums. Tā pareizais nosaukums būtu: „Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums". Turklāt Dagdas novada pašvaldība nav konkrēti norādījusi, kurš minētā likuma 25.panta pirmās daļas punkts Lēmumā piemērots.

[2.2] Likums neparedz izbeigt zemes lietošanas tiesības, ja nav veikta kadastrālā uzmērīšana. Kadastra numuri zemes vienībām ir piešķirti un to apliecina Valsts zemes dienesta publiski pieejamā informācija.

Turklāt Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta pirmās daļas 2., 3. un 4.punktā minētie termiņi neattiecas uz bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, kuriem zemes kadastrālās uzmērīšanas rezultātā noteiktā zemesgabala kopējā platība ir lielāka par to zemes platību, uz kuru atjaunojamas īpašuma tiesības, un tā pārsniedz zemes kadastrālajā uzmērīšanā pieļaujamās nesaistes robežas.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde Dagdas novada dome tiesai sniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda, ka Krāslavas rajona Svariņu pagasta padome atbilstoši likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta pirmajai daļai ar 2006.gada 8.februāra lēmumu (protokols Nr.1, 14.§) ir piešķīrusi pieteicējai pastāvīgā lietošanā 7,4 ha lielu zemes platību no tajā brīdī brīvajām, nepieprasītajām zemēm. Dagdas novada pašvaldība atbilstoši likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 4.panta trešajai daļai ir pieņēmusi lēmumu par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu pieteicējai, jo pieteicēja Centrālajā zemes komisijā nav iesniegusi dokumentus, lai pierādītu mantošanas tiesības uz lietošanā piešķirto zemi Svariņu pagastā, kā arī nav veikusi zemes uzmērīšanu un VZD nav pieņemts lēmums zemes nodošanai īpašumā par samaksu. Lēmumā ir noteikts, ka bijušais zemes lietotājs var izmantot zemes nomas pirmtiesības. Ja pieteicējas rīcībā ir citi dokumenti, kas nav iesniegti VZD kadastra reģistrā, pašvaldība var atcelt vai grozīt pieņemto lēmumu.

[4] Pieteicēja piekritusi lietas izskatīšanai rakstveida procesā *(lietas 16.lapa)*. Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 114.panta pirmo daļu tika pieņemts lēmums lietu izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[6] Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk – Pabeigšanas likums) 25.panta pirmā daļā noteic, ka juridiskajām un fiziskajām personām, kurām zeme piešķirta pastāvīgā lietošanā, zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeidzas, ja:

1) līdz pabeigšanas datumam vai — šā likuma 23.panta otrajā daļā minētajos gadījumos – līdz 2007.gada 30.novembrim persona nav iesniegusi zemes izpirkšanas (pirkšanas) pieprasījumu vai tas nav iekļauts Lauku zemes izpirkšanas reģistrā;

2) līdz 2008.gada 1.septembrim nav iesniegts Valsts zemes dienesta teritoriālajā struktūrvienībā reģistrācijai Valsts nekustamā īpašuma kadastra informācijas sistēmā zemes robežu plāns vai apliecinājums par

priekšapmaksas veikšanu privatizācijas sertifikātos pirms zemes izpirkuma (pirkuma) līguma slēgšanas (32.pants);

3) 23.panta vienpadsmitajā daļā noteiktajos termiņos Valsts zemes dienesta teritoriālajai struktūrvienībai nav iesniegts iesniegums un attiecīgie dokumenti lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu vai saņemts atteikums izpirkt (pirkt) zemi;

4) līdz 2011.gada 30.decembrim nav noslēgts zemes izpirkuma (pirkuma) līgums ar valsts akciju sabiedrību „Latvijas Hipotēku un zemes banka", arī tādā gadījumā, ja līdz zemes kadastrālajai uzmērīšanai un izpirkuma (pirkuma) līguma slēgšanai ir veikta priekšapmaksa.

Minētā likuma panta pirmā prim daļa paredz, ka šā panta pirmās daļas 2., 3. un 4.punktā minētie termiņi neattiecas uz bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, kuriem zemes kadastrālās uzmērīšanas rezultātā noteiktā zemesgabala kopējā platība ir lielāka par to zemes platību, uz kuru atjaunojamas īpašuma tiesības, un tā pārsniedz zemes kadastrālajā uzmērīšanā pieļaujamās nesaistes robežas.

Tātad gadījumā, ja fiziska persona, kurai pastāvīgā lietošanā piešķirta zeme, Pabeigšanas likuma 25.panta pirmajā daļā noteiktajos termiņos neveic konkrētas zemes izpirkšanas darbības, tai izbeidzas zemes pastāvīgās lietošanas tiesības. Vienlaicīgi šī persona iegūst zemes nomas pirmtiesības uz tās lietošanā bijušo zemi. Lēmumu par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu, pamatojoties uz Valsts zemes dienesta iesniegtajiem kadastra datiem, pieņem attiecīgā pašvaldība.

[7] Ar Lēmumu pieteicējai izbeigtas zemes lietošanas tiesības. Lēmums ir pieteicējai nelabvēlīgs administratīvais akts, kuru saskaņā ar APL 11.pantu var pamatot ar augstākā juridiskā spēka tiesību normām, ja vien tajās nav piešķirts deleģējums Ministru kabinetam vai pašvaldībai. Savukārt saskaņā ar APL 150.panta otro daļu, kas noteic, ka „iestāde var atsaukties tikai uz tiem pamatojumiem, kuri minēti administratīvajā aktā", administratīvajā aktā ir jānorāda visi fakti.

Lēmumā atbildētāja ir norādījusi, ka zemes lietotājiem, kuri nav veikuši zemes kadastrālo uzmērīšanu, ir izbeidzamas zemes patstāvīgās lietošanas tiesības. Lēmums nesatur skaidrojumu, kā tas attiecināms uz konkrēto gadījumu, bet tālāk Lēmums tiek pamatots ar Pabeigšanas likuma 25.panta pirmo daļu.

Par pamatotu ir atzīstams pieteicējas arguments, ka Lēmumā konstatētais „nav veikuši zemes kadastrālo uzmērīšanu", nesniedzot izvērstu pamatojumu, nav attiecināms uz Pabeigšanas likuma 25.panta pirmo daļu. Minētajā tiesību normā nav ietverts kritērijs „nav veikta zemes kadastrālā uzmērīšana", kas varētu būt par pamatu zemes lietošanas tiesību izbeigšanai.

Tāpat vērā ņemams, ka Pabeigšanas likuma 25.panta pirmajai daļai ir četri punkti – atšķirīgi gadījumi, kad zemes lietošanas tiesības var tikt izbeigtas. Atbildētāja lēmumā norādījusi tikai pantu un tā daļu, nenorādot

punktu, lai gan atbilstoši APL 67.panta otrās daļas 7.punktam rakstveidā izdotā administratīvajā aktā ir ietverams atsevišķu piemēroto tiesību normu uzskaitījums – norādot arī normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu. Izskatāmajā gadījumā, piemērotā normatīvā akta punkta nenorādīšanu Lēmumā, tiesa atzīst par būtisku procesuālu pārkāpumu.

[8] Vērtējot kopumā Lēmuma saturu, tiesai ir pamats atzīt, ka atbildētāja nav ievērojusi APL 67.panta otro daļu, kas noteic kārtību, kādā noformējams administratīvais akts un kādam jābūt tā saturam. Tas ir pamats Lēmuma atzīšanai par prettiesisku un atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt pilnībā *M.Š.* pieteikumu par Dagdas novada pašvaldības 2011.gada 31.augusta domes sēdes protokola pielikuma Nr.13 (31.§, 58.p.) „Par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu" atcelšanu.

Atcelt Dagdas novada pašvaldības 2011.gada 31.augusta domes sēdes protokola pielikumu Nr.13 (31.§, 58.p.) „Par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu" no tā pieņemšanas dienas.

Piespriest no Dagdas novada pašvaldības par labu *M.Š.* samaksāto valsts nodevu 20 (divdesmit) latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M.Birkmanis